

Suvestinė redakcija nuo 2021-11-12 iki 2023-02-13

Įsakymas paskelbtas: TAR 2020-06-04, i. k. 2020-12229

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL SAUGOMŲ TERITORIJŲ SPECIALIŲJŲ PLANŲ RENGIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2020 m. birželio 3 d. Nr. D1-330/IV-706
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 28 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 30 straipsnio 8 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 597 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ 5.3 papunkčiu,
t v i r t i n a m e Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisykles (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Mažeika

Kultūros ministras

Mindaugas Kvietkauskas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2020 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. D1-330/VĮ-706

SAUGOMŲ TERITORIJŲ SPECIALIŲJŲ PLANŲ RENGIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų (toliau – Dokumentai) struktūrą, Dokumentų rengimo organizavimo, rengimo, koregavimo, keitimo, derinimo, tikrinimo, tvirtinimo tvarką ir taikomos rengiant:

1.1. valstybinių parkų, valstybinių rezervatų ir biosferos rezervatų planavimo schemas (ribų ir tvarkymo planus) (toliau – planavimo schemas);

1.2. valstybinių ir savivaldybių draustinių, rezervatinių apyrbų, atkuriamųjų ir genetinių sklypų ir biosferos poligonų ribų planus;

1.3. valstybinių ir savivaldybių draustinių tvarkymo planus.

2. Taisyklės netaikomos rengiant kultūros paveldo vietovių ir jų apsaugos zonų tvarkymo planus, Pajūrio juostos žemyninės dalies tvarkymo planą ir saugomų teritorijų sistemos ar jos dalių schemas. Šių Taisyklių 1.1–1.3 papunkčiuose nurodytose saugomose teritorijose esančių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir vietovių ribos, taip pat valstybiniuose parkuose (išskyrus valstybiniuose parkuose esančiuose rezervatuose ir kultūros paveldo vietovėse) esančių kultūros paveldo objektų apsaugos zonų ribos pažymimos Dokumentuose pagal nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akte nustatytas šių objektų, vietovių ir jų apsaugos zonų ribas.

3. Rengiant Dokumentus, vadovaujamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, Saugomų teritorijų tipiniais apsaugos reglamentais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“, Taisyklėmis.

4. Dokumentai rengiami siekiant nustatyti Taisyklių 1.1–1.3 papunkčiuose nurodytų saugomų teritorijų ir jų buferinių apsaugos zonų ribas, funkcinio prioriteto ir (ar) kraštovaizdžio tvarkymo zonas, patikslinti apribojimus bei nustatyti priemones gamtos ir (ar) kultūros paveldo teritoriniams kompleksams ir objektams (vertybėms) išsaugoti, atkurti ir racionaliai naudoti, rekreacijai, ypač pažintiniam turizmui, organizuoti.

5. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS PLANAVIMO ORGANIZATORIAI IR DOKUMENTŲ RENGĖJAI

6. Planavimą organizuoja:

6.1. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba) – rengiant valstybinių parkų, valstybinių gamtinių rezervatų ir rezervatinių apyrbų, valstybinių gamtinių ir kompleksinių draustinių, biosferos rezervatų, biosferos poligonų, atkuriamųjų ir genetinių sklypų Dokumentus, išskyrus šių Taisyklių 6.2 papunktyje nurodytus atvejus;

6.2. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (toliau – Kultūros ministerija) ar Kultūros

ministerijos teikimu Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija – rengiant valstybinių kultūrinių rezervatų, istorinių nacionalinių parkų, valstybinių kultūrinių draustinių Dokumentus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

6.3. savivaldybės administracijos direktorius – rengiant savivaldybių draustinių Dokumentus.

7. Reikalavimai Dokumentų rengėjams nustatyti Saugomų teritorijų įstatymo 28¹ straipsnio 1 dalyje.

8. Planavimo organizatorius Dokumentų rengėjus parenka vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu ir Saugomų teritorijų įstatymu.

III SKYRIUS PLANAVIMO PROCESAS

9. Dokumentai pradami rengti Dokumentą tvirtinančio subjekto sprendimu dėl specialiojo teritorijų planavimo dokumento rengimo pradžios ir planavimo tikslų. Sprendimą dėl specialiojo teritorijų planavimo dokumento rengimo pradžios ir planavimo tikslų priima:

9.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) – dėl rezervatinių apyubių ir valstybinių draustinių ribų planų, valstybinių parkų, valstybinių rezervatų ir biosferos rezervatų planavimo schemų (ribų ir tvarkymo planų);

9.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija) – dėl biosferos poligonų, atkuriamųjų ir genetinių sklypų ribų planų, valstybinių gamtinių ir kompleksinių draustinių tvarkymo planų;

9.3. Kultūros ministerija – dėl valstybinių kultūrinių draustinių tvarkymo planų;

9.4. savivaldybės taryba – dėl savivaldybių draustinių ribų ir tvarkymo planų.

10. Sprendimo dėl Dokumento rengimo pradžios ir planavimo tikslų projektas ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki jo priėmimo dienos turi būti skelbiamas savivaldybės ar sprendimą rengti Dokumentą ketinančios priimti valstybės institucijos (kai sprendimą rengti atitinkamą Dokumentą priima valstybės institucija, išskyrus Lietuvos Respublikos Vyriausybę) interneto svetainėje, o rengiant savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens Dokumentą, – ir seniūnijų, kurių teritorijoms rengiamas teritorijų planavimo dokumentas, skelbimų lentoje, informuojant, iki kada ir kur galima susipažinti su sprendimo ir planavimo tikslų dokumentais, siūsti pasiūlymus dėl planavimo tikslų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo dėl Dokumento rengimo ir planavimo tikslų projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

11. Planavimo procesą sudaro parengiamasis, rengimo ir baigiamasis etapai. Kiekvienas naujas planavimo proceso etapas pradedamas tik užbaigus ankstesnįjį.

12. Parengiamajame etape planavimo organizatorius parengia ir patvirtina planavimo darbų programą, kurioje:

12.1. numato planuojamą teritoriją;

12.2. atsižvelgdamas į planavimo tikslus, nustato konkrečius Dokumento uždavinius;

12.3. nurodo, kokie turi būti atliekami tyrimai ir (ar) galimybių studijos;

12.4. nurodo, ar bus atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, tai nustatęs vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

12.5. nurodo, ar bus rengiama teritorijos vystymo koncepcija, ar numatoma atlikti jos nepriklausomą profesinį vertinimą.

13. Parengiamajame etape planavimo organizatorius Visuomenės informavimo ir dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079 „Dėl Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimanč sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Visuomenės informavimo nuostatai), nustatyta tvarka viešai paskelbia apie priimtą sprendimą dėl Dokumento rengimo pradžios, planavimo tikslų ir paskelbia planavimo darbų programą.

14. Patvirtinės planavimo darbų programą, prieš pradėdamas rengti Dokumentą, planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 „Dėl Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka parengia planavimo sąlygas ir kreipiasi į Taisyklių 15 punkte nurodytas institucijas, kad šios išduotų teritorijos planavimo sąlygas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

15. Planavimo sąlygas išduoda:

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

15.1. Dokumentams, kurie rengiami valstybės lygmeniu ir (ar) kuriuos tvirtina Vyriausybė:

15.1.1. Aplinkos ministerija;

15.1.2. Kultūros ministerija, kai planuojamoje teritorijoje yra registruotų nekilnojamųjų kultūros vertybių;

15.1.3. savivaldybių, į kurių teritorijas patenka Dokumentu planuojama teritorija, administracijų direktoriai;

15.1.4. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;

15.1.5. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija;

15.1.6. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija;

15.2. savivaldybės ar vietovės lygmens Dokumentams rengti:

15.2.1. Aplinkos ministerija – savivaldybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams;

15.2.2. Aplinkos apsaugos agentūra – Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo ir šių dokumentų derinimo Aplinkos ministerijoje bei jai pavaldžiose ir reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. D1-294 „Dėl Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo ir šių dokumentų derinimo Aplinkos ministerijoje bei jai pavaldžiose ir reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – tvarkos aprašas), numatytais atvejais;

15.2.3. saugomos teritorijos direkcija – tvarkos apraše numatytais atvejais;

15.2.4. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos – tvarkos apraše numatytais atvejais;

15.2.5. Valstybinė miškų tarnyba – tvarkos apraše numatytais atvejais;

15.2.6. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritorinis skyrius - kai į planuojamą teritoriją patenka nekilnojamasis kultūros paveldas, jo teritorijos ar jų apsaugos zonos;

15.2.7. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, kai planuojamoje teritorijoje yra Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdoma valstybinė žemė;

15.2.8. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, jeigu planuojamoje teritorijoje (ar jos dalyje) yra pasienio ruožas;

15.2.9. savivaldybės, į kurios teritoriją patenka Dokumentu planuojama teritorija, administracijos direktorius.

16. Planavimo sąlygos išduodamos arba motyvuotas atsakymas apie neišdavimo priežastis pateikiamas per 10 darbo dienų (dėl savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų) arba per 15 darbo dienų (dėl valstybės lygmens ir (ar) Vyriausybės tvirtinamų teritorijų

planavimo dokumentų) nuo prašymo gavimo dienos.

17. Jei planavimo sąlygos per nustatytą terminą nebuvo išduotos ir planavimo organizatoriui nepranešta apie neišdavimo priežastis, planavimo organizatorius turi teisę pradėti rengti Dokumentą.

18. Planavimo organizatorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatomis, su Dokumentu rengėju sudaro sutartį Dokumentui parengti. Sutartis su Dokumentu rengėju gali būti sudaroma visam planavimo procesui arba atskiriems jo etapams ar stadijoms atlikti.

19. Planavimo organizatorius, sudarydamas sutartį su Dokumentu rengėju, jam pateikia Dokumentui rengti reikalingus duomenis ir dokumentus (kiekvienam konkrečiam atveju pateikiamų duomenų ir dokumentų sąrašas priklauso nuo planavimo tikslų ir Dokumentu uždavinių, planuojamos teritorijos geografinės padėties bei ypatumų, o jų gavimas gali būti numatytas viešųjų pirkimų konkurso sąlygose ar Dokumentu rengimo sutartyje):

19.1. sprendimą dėl Dokumentu rengimo pradžios ir planavimo tikslų;

19.2. planavimo darbų programą;

19.3. planavimo sąlygas;

19.4. turimų mokslinių ir kitų tyrimų, svarbių teritorijos planavimui, duomenis;

19.5. kitus Dokumentui rengti reikalingus duomenis.

20. Planavimo organizatorius, priimdamas sprendimus, o Dokumentu rengėjas, rengdamas pasiūlymus dėl saugomos teritorijos kategorijos, tipo ar rūšies pasirinkimo, jos ribų nustatymo, taip pat dėl konkrečių funkcinio prioriteto ar kraštovaizdžio tvarkymo zonų bei jų ribų nustatymo, atsižvelgia į gamtos ir kultūros vertybių išsidėstymą teritorijoje, jų apsaugos ekologinius ir kitus poreikius, kad būtų užtikrinta jų palanki apsaugos būklė ir racionalus naudojimas. Funkcinio prioriteto zonos, apimančios valstybinio parko ar biosferos rezervato teritorijoje esančią kultūros paveldo vietovę ir/ar kompleksinį kultūros paveldo objektą, kuriam kultūros ministro ir aplinkos ministro nustatyta tvarka gali būti rengiamas tvarkymo planas (toliau – kompleksinis kultūros paveldo objektas), ribos nustatomos taip, kad sutaptų su nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktu nustatytais kultūros paveldo vietovių ir kompleksinių kultūros paveldo objektų ribomis. Valstybinių kultūrinių rezervatų ir valstybinių bei savivaldybių kultūrinių draustinių ribos nustatomos taip, kad jų ribos sutaptų su kultūros paveldo vietovių, kurių apsaugai steigiamos šios saugomos teritorijos, ribomis, nustatytais nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akte.

21. Rengimo etapo:

21.1. esamos būklės įvertinimo stadijoje, atsižvelgiant į planavimo tikslus ir planavimo darbų programą, atliekama esamos būklės analizė:

21.1.1. surenkami duomenys apie teritorijos išskirtinę vertę, kraštovaizdžio, gamtos vertybes, rekreacinį potencialą, atliktus teritorijos tyrimus;

21.1.2. surenkami duomenys apie kultūros paveldo vietovių ir kompleksinių kultūros paveldo objektų vertingąsias savybes, planuojamoje teritorijoje esančius kultūros paveldo objektus ir vertingųjų savybių požymių turinčius objektus, kultūros paveldo objektų tyrimus ir būklę, parengtus šių objektų apskaitos ir apsaugos dokumentus;

21.1.3. atliekama planuojamoje teritorijoje galiojančių teritorijų planavimo dokumentų, jų sprendinių, darančių poveikį saugomai teritorijai, analizė;

21.1.4. nustatomos teritorijos vystymosi tendencijos ir probleminės situacijos bei arealai;

21.1.5. parengiamas saugomos teritorijos esamos būklės brėžinys;

21.1.6. paaiškėjus, kad planuojamoje teritorijoje esančiai kultūros paveldo vietovei ar kompleksiniam kultūros paveldo objektui nėra parengtas nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos (toliau – vertinimo taryba) aktas, jis neatitinka tuo metu galiojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų arba kultūros paveldo vietovė ar kompleksinis kultūros paveldo objektas ar jų dalis neatitinka nustatytų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ar vietovių reikšmingumo kriterijų ir vertingųjų savybių, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka inicijuojamas vertinimo tarybos akto parengimas ar patikslinimas;

21.2. bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje:

21.2.1. pasiūlomos saugomos teritorijos ir funkcinio prioriteto zonų ribos, taip pat nustačius poreikį – buferinės apsaugos zonos ribos;

21.2.2. nustatomi galimų veiklų vystymo, teritorijos tvarkymo prioritetai;

21.2.3. nustatoma kraštovaizdžio tvarkymo zonų sistema ir ją atitinkantys apsaugos ir tvarkymo principai;

21.2.4. jeigu planavimo darbų programoje numatyta, parengiama koncepcija, kuriai raštu turi pritarti planavimo organizatorius;

21.2.5. Vyriausybės nustatyta tvarka atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, jeigu parengiamajame etape priimtas sprendimas šį vertinimą atlikti;

21.3. sprendinių konkretizavimo stadijoje, atsižvelgiant į planuojamą teritoriją, planavimo tikslus ir Dokumento uždavinius, parengiami konkretūs sprendiniai (aiškinamasis raštas ir brėžiniai). Planavimo schemas ribų ir tvarkymo planams rengiamas bendras aiškinamasis raštas.

22. Baigiamąjį etapą, aprašomą Taisyklių V skyriuje, sudaro Teritorijų planavimo įstatymo 30 straipsnio 7 dalyje nurodytos stadijos.

IV SKYRIUS DOKUMENTŲ STRUKTŪRA IR TURINYS

23. Dokumentą sudaro grafiškai (ribų plano ir (arba) tvarkymo plano brėžinys) ir raštu išreikšti sprendiniai ir planavimo procedūrų dokumentai, nurodyti Taisyklių 31 punkte. Valstybiniais parkams, valstybiniais rezervatams ir biosferos rezervatams rengiamo Dokumento grafiškai išreiškiamus sprendinius sudaro ribų plano ir tvarkymo plano brėžiniai.

24. Ribų plano brėžinyje pateikiama:

24.1. planuojamos saugomos teritorijos, taip pat buferinės apsaugos zonos ir funkcinio prioriteto zonų ribos, jeigu tokios nustatomos pagal Saugomų teritorijų įstatymą, pažymėti ant ortofotografinio pagrindo su georeferencinio erdviųjų duomenų rinkinio elementais (keliais, gyvenvietėmis, hidrografinio tinklo elementais bei jų pavadinimais) ir administracinėmis ribomis;

24.2. Dokumento pavadinimas, savivaldybių, į kurias patenka saugoma teritorija, ribos ir pavadinimai;

24.3. legenda (sutartiniai ženklai);

24.4. įkarpa, nurodanti planuojamos teritorijos padėtį Lietuvoje arba regione;

24.5. linijinis mastelis;

24.6. koordinačių tinklas ir (ar) jo žymos bei koordinačių sistemos pavadinimas;

24.7. metrika (įrašai, nurodantys planavimo organizatorių, Dokumento rengėją, naudojamų duomenų nuosavybę).

25. Ribų plano brėžinys pateikiamas masteliu M 1:10000, išskyrus atvejus, kai planavimo organizatorius planavimo darbų programoje numato kitokį mastelį, kuris būtinas sprendiniams aiškiai ir įskaitomai išreikšti. Rengiamas miškų grupių priskyrimo brėžinys, jeigu yra pateikiami pasiūlymai pakeisti miškų grupes. Valstybinių parkų ir biosferos rezervatų funkcinio prioriteto zonų, apimančių kultūros paveldo vietovių ar kompleksinių kultūros paveldo objektų teritorijas, ribos gali būti pateikiamos atskiruose ribų planą papildančiuose kultūros paveldo vietovių ir jų apsaugos zonų ribų plano brėžiniuose masteliu M 1:2500.

26. Papildomai ribų plano brėžinyje gali būti pateikiami sprendinius pagrindžiantys elementai: izohipsės, žemėvaldos ribos, papildomos (jei reikalingos) įkarpos (lentelės, schemas, diagramos, tekstas).

27. Ribų plano aiškinamąjį raštą sudaro:

27.1. įvadas (saugomos teritorijos steigimo, statuso ar ribų nustatymo ar keitimo tikslai ir uždaviniai, planavimo eiga);

27.2. bendroji dalis – bendra planuojamos teritorijos apžvalga pagal planavimo organizatoriaus planavimo darbų programoje nustatytą apimtį ir turinį;

27.3. raštu išreikšti sprendiniai;

27.4. ūkinės veiklos saugomoje teritorijoje apribojimų pokyčio analizė (įskaitant planuojamus miškų grupių pasikeitimus), lėšų poreikis kompensavimui už reikalingą nutraukti veiklą (jeigu tai būtina), žemės išpirkimui, pažeistų teritorijų atkūrimui, kompensavimui už ūkinės veiklos apribojimus;

27.5. teisės akto, kuriuo bus tvirtinamas Dokumentas, projektas.

28. Tvarkymo plano brėžinyje pateikiama:

28.1. planuojamos saugomos teritorijos, taip pat buferinės apsaugos zonos ir funkcinio prioriteto zonų ribos, jeigu tokios nustatomos pagal Saugomų teritorijų įstatymą, pažymėtos ant ortofotografinio pagrindo su georeferencinio erdvinių duomenų rinkinio elementais (keliais, gyvenvietėmis, hidrografinio tinklo elementais bei jų pavadinimais) ir administracinėmis ribomis;

28.2. esami gamtos ir kultūros paveldo objektai ir jų apsaugos ir tvarkymo priemonės;

28.3. kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

28.4. konkrečios kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemonės;

28.5. valstybinio parko atveju – rekreacinio naudojimo sistema (ji gali būti pateikiama atskiru brėžiniu), kurią sudaro nustatytos zonos ar vietos rekreacinių objektų statybai, pažintinio turizmo trasų, takų, regyklų sistema, kiti rekreacinės infrastruktūros objektai;

28.6. teritorijos gyvenamųjų vietovių plėtrai, naujų statinių statybai;

28.7. buferinės apsaugos zonos nustatymo atveju numatomos priemonės, mažinančios neigiamą ūkinės veiklos poveikį saugomai teritorijai ir saugančios regimąją aplinką, reikalingos atkurti ir palaikyti gerą rūšių ir buveinių būklę;

28.8. esant poreikiui, numatomas žemės paėmimas visuomenės poreikiams.

29. Tvarkymo plano brėžinys pateikiamas masteliu M 1:10000, išskyrus atvejus, kai planavimo organizatorius planavimo darbų programoje numato kitokį mastelį, kuris būtinas sprendiniams aiškiai ir įskaitomai išreikšti. Rengiamas miškų grupių priskyrimo brėžinys, jeigu yra pateikiami pasiūlymai pakeisti miškų grupes. Valstybinių parkų ir biosferos rezervatų funkcinio prioriteto zonų, apimančių kultūros paveldo vietovių ar kompleksinių kultūros paveldo objektų teritorijas, sprendiniai gali būti pateikiami atskiruose tvarkymo planą papildančiuose kultūros paveldo vietovių ir jų apsaugos zonų tvarkymo plano brėžiniuose masteliu M 1:2500.

30. Tvarkymo plano aiškinamąjį raštą sudaro:

30.1. įvadas (saugomos teritorijos vystymo prioritetai, apsaugos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir kryptys);

30.2. bendroji dalis – bendra planuojamos teritorijos apžvalga pagal planavimo organizatoriaus planavimo darbų programoje nustatytą apimtį ir turinį;

30.3. raštu išreikšti sprendiniai:

30.3.1. išvardijamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

30.3.2. atskirai nurodomos gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos kryptys ir priemonės;

30.3.3. kultūros paveldo apsaugos kryptys ir priemonės, planuojamoje teritorijoje esančių kultūros paveldo vietovių ir/ar kompleksinių kultūros paveldo objektų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo paveldosaugos reikalavimai bei tvarkybos priemonės, skirti vietovės ar objekto vertingosioms savybėms apsaugoti ir tvarkyti bei kultūriniam kraštovaizdžiui ir visumos darnai ir (ar) dermei su gamtine aplinka išsaugoti;

30.3.4. rekreacinio naudojimo (pažintinio turizmo plėtros) kryptys ir priemonės;

30.3.5. gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros plėtros kryptys ir priemonės;

30.3.6. buferinės apsaugos zonos nustatymo atveju – numatomos priemonės, mažinančios neigiamą ūkinės veiklos poveikį saugomai teritorijai ir saugančios regimąją aplinką, reikalingos atkurti ir palaikyti gerą rūšių ir buveinių būklę;

30.4. ūkinės veiklos saugomoje teritorijoje apribojimų pokyčio analizė (įskaitant planuojamus miškų grupių pasikeitimus), lėšų poreikis kompensavimui už reikalingą nutraukti veiklą (jeigu tai būtina), žemės išpirkimui, pažeistų teritorijų atkūrimui, kompensavimui už ūkinės veiklos apribojimus;

30.5. teisės akto, kuriuos bus tvirtinamas Dokumentas, projektas.

31. Planavimo procedūrų dokumentus sudaro:

31.1. Dokumentą tvirtinančio subjekto sprendimas dėl Documento rengimo pradžios ir planavimo tikslų;

31.2. planavimo sąlygos;

31.3. planavimo darbų programa;

31.4. strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita (jeigu tokį vertinimą atlikti numatyta planavimo darbų programoje);

31.5. planavimo organizatoriaus pritarimas koncepcijai, jei ji rengta;

31.6. visuomenės dalyvavimo ataskaita;

31.7. derinimo ir (ar) išvadų dokumentai, teritorijų planavimo komisijos posėdžio protokolas (savivaldybės ir vietovės lygmens Dokumentų);

31.6. teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos Documento patikrinimo aktas.

32. Dokumentų grafinės dalys rengiamos skaitmeniniame formate pagal 1994 m. Lietuvos koordinačių sistemos (LKS-94), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 936 „Dėl Lietuvos geodezinių koordinačių sistemos įvedimo“, reikalavimus. Reikalingi erdviniai duomenys esamoms saugomų teritorijų riboms keisti imami iš Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro. Rengiant ribų planus, ribų plano rengėjas paruošia naujus erdvinis duomenis apie ribas. Visos ribos turi atitikti M 1:10000 (urbanizuotoje teritorijoje – M 1:5000) tikslumo reikalavimus, t. y. turi būti įskaitmenintos naudojant tikslų ne smulkesnio mastelio nei M 1: 10000 (urbanizuotoje teritorijoje – M 1:5000) kartografinį pagrindą - naujausius ortofotografinius žemėlapius, georeferencinio pagrindo kadastro (GRPK) erdvinį duomenų rinkinį bei kitus valstybinių erdvinį duomenų rinkinius ir žemėlapius. Ribos, kurios nustatomos žemės paviršiaus arba menamais elementais, atspindinčiais georeferencinių erdvinį duomenų rinkiniuose arba registruose, turi būti sutapatinamos su tuose rinkiniuose arba registruose esančiomis ribomis. Visas erdvinį duomenų rinkinys turi būti paruoštas kaip geoinformacinė duomenų bazė, remiantis Integruotos geoinformacinės sistemos (toliau – InGIS) geoduomenų specifikacija, patvirtinta valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro ir Valstybinės geodezijos ir kartografijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2000 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. 46/32 „Dėl Integruotos geoinformacinės sistemos geoduomenų specifikacijos patvirtinimo“. InGIS specifikacijoje nenurodytų temų informacija koduojama laisvai, tačiau kodavimo specifikacija aprašoma ir pateikiama kartu su duomenimis.

33. Erdvinius duomenis apie ribas Documento rengėjas ruošia ir pateikia planavimo organizatoriui skaitmeniniu formatu, tinkančiu atviram duomenų apsikeitimui (shp formatu), taip pat kitais su planavimo organizatoriumi suderintais formatais. Rengėjo planavimo organizatoriui pateikiami plotiniai zonų duomenys turi būti topologiškai tvarkingi.

34. Saugomų teritorijų ir jų zonų ribos nustatomos ir brėžiamos laikantis šių nuostatų:

34.1. ribos brėžiamos taip, kad į saugomą teritoriją patektų visa gamtos ir(ar) kultūros paveldo vertybės teritorija ir kultūros paveldo vertybės apsaugos zona;

34.2. ribos, kurios nustatomos inžinerinės infrastruktūros objektais (keliais, geležinkeliais), brėžiamos pagal infrastruktūros objekto pakraštį taip, kad infrastruktūros objektai patektų į mažesnių apribojimų teritorijas. Keliu arba geležinkeliu nustatoma riba brėžiama ortofotografiniame žemėlapyje matomu kelkraščiu (geležinkelio pylimo arba sankasos briauna). Miesto teritorijoje riba nustatoma važiuojamosios dalies arba šaligatvio (jei jis yra) pakraščiu;

34.3. hidrografinio tinklo elementais nustatomos ribos brėžiamos tų elementų kranto linijomis. Upės ar kanalo krantu nustatoma riba sutapatinama georeferencinių erdvinį duomenų rinkinyje esančia upės kranto linija arba ašine linija, jei upė yra labai siaura ir georeferencinių erdvinį duomenų rinkinyje saugoma tik ašinė linija. Ribą nustatant melioracijos grioviu, ji brėžiama griovio šlaito viršumi. Ežero, tvenkinio ar jūros krantu nustatoma riba sutapatinama su georeferencinio pagrindo kadastre esančia vandens telkinio kranto linija;

34.4. ribos, kurios nustatomos miško pakraščiu, brėžiamos sutapatinant su georeferencinio pagrindo kadastrė esančiomis miško ribomis arba Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrė (toliau – Miškų kadastras) įregistruotomis taksacinių miško sklypų ribomis. Ribos, kurios nustatomos miško viduje, brėžiamos sutapatinant su Miškų kadastrė įregistruotomis taksacinių miško sklypų arba miško kvartalų ribomis;

34.5. ribos, kurios nustatomos atsižvelgiant į raiškias reljėfo formas, brėžiamos naudojant topografinius žemėlapius bei matavimo duomenis;

34.6. ribos gali būti nustatomos ir brėžiamos žemėvaldos sklypų ribomis;

34.7. ribas nustatant jūros akvatorijoje gali būti remiamasi gylio linijomis (izobatomis).

35. Brėžinių grafiniai ir spalviniai žymėjimai turi atitikti Teritorijų planavimo erdvinį duomenų specifikacijos nurodytus žymėjimus.

V SKYRIUS

DOKUMENTO SPRENDINIŲ VIEŠINIMAS, DOKUMENTO DERINIMAS, TIKRINIMAS IR TVIRTINIMAS

36. Dokumento sprendinių viešinimas atliekamas Visuomenės informavimo nuostatuose nustatyta bendrąja teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrą tvarka.

Kai Dokumentu nustatomos naujos ir (ar) keičiamos esamos teritorijos, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (atsiranda nauji žemės ir kito nekilnojamojo turto naudojimo ar ūkinės veiklos apribojimai), viešinimas ir informavimas apie tokių teritorijų nustatymą turi atitikti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 11 straipsnyje ir Visuomenės informavimo nuostatuose nustatytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

37. Dokumentai Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka derinami:

37.1. valstybės lygmens ir (ar) Vyriausybės tvirtinami Dokumentai derinami su planavimo sąlygas išdavusiomis institucijomis, nurodytomis Taisyklių 15.1 papunktyje. Šios institucijos teikia išvada dėl Dokumento sprendinių derinimo ar nederinimo. Sprendinių derinimo ar atsisakymo juos derinti išvada pateikiama per 20 darbo dienų nuo planavimo organizatoriaus prašymo derinti Dokumentą pateikimo dienos. Jeigu Dokumentas nederinamas, nurodomi neįvykdyti planavimo sąlygų ir teisės aktų reikalavimai;

37.2. savivaldybės ir vietovės lygmens Dokumentų derinimo procedūra kompleksiškai atliekama savivaldybės Teritorijų planavimo komisijoje ir turi būti baigta ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo planavimo organizatoriaus prašymo derinti Dokumentą pateikimo dienos. Teritorijų planavimo komisijos sudėtis, įgaliojimai ir darbo tvarka nustatyti Teritorijų planavimo įstatymo 26 straipsnio 4–12 dalyse. Dokumentai teikiami derinti kartu su visuomenės dalyvavimo ataskaita.

38. Suderintą Dokumentą planavimo organizatorius teikia tikrinti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija). Kartu su parengtu Dokumentu pateikiama ir visuomenės dalyvavimo ataskaita. Inspekcija Dokumentą patikrina Teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

39. Tuo atveju, kai Inspekcija Dokumento patikrinimo aktu nepritaria Dokumento teikimui tvirtinti, Dokumentas tvirtinti neteikiamas. Dokumentas teikiamas tvirtinti tik tuomet, kai ištaisomi patikrinimo akte nurodyti Dokumento trūkumai ir Inspekcija pritaria Dokumento teikimui tvirtinti.

40. Planavimo organizatorius, gavęs teigiamą patikrinimo išvadą, teikia Dokumentą tvirtinti. Dokumentai tvirtinti teikiami Saugomų teritorijų įstatyme, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme nurodytoms ir (ar) Vyriausybės įgaliotoms institucijoms, atsižvelgiant į Dokumentų rūšis. Valstybinių rezervatų, biosferos rezervatų, valstybinių parkų planavimo schemas

(ribų ir tvarkymo planus), rezervatinių apyubių ir valstybinių draustinių ribų planus tvirtina Vyriausybė. Valstybinių gamtinių ir kompleksinių draustinių tvarkymo planus, biosferos poligonų, atkuriamųjų ir genetinių sklypų ribų planus tvirtina aplinkos ministras, valstybinių kultūrinių draustinių tvarkymo planus tvirtina kultūros ministras, savivaldybių draustinių ribų ir tvarkymo planus tvirtina savivaldybių tarybos.

41. Patvirtinti Dokumentai registruojami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre (toliau – Registras) ne vėliau kaip per Teritorijų planavimo įstatymo 39 straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 721 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro nuostatų ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo duomenų banko nuostatų patvirtinimo“, reikalavimus.

42. Dokumentą tvirtinančios institucijos teisės aktas dėl Dokumento tvirtinimo ir juo patvirtintas Dokumentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Registre, jeigu pačiame teisės akte nenustatyta vėlesnė įsigaliojimo data. Vyriausybės, Vyriausybės įgaliotos institucijos ar institucijų teisės aktai, kuriais patvirtinti Dokumentai, su nuoroda į šiuos Dokumentus skelbiami Teisės aktų registre. Oficialus informacinis pranešimas apie Dokumento patvirtinimą skelbiamas Dokumentą tvirtinančios institucijos svetainėje ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

VI SKYRIUS DOKUMENTŲ KEITIMAS, KOREGAVIMAS

43. Dokumentų keitimą ir koregavimą organizuoja planavimo organizatorius.

44. Dokumentas keičiamas sprendimą rengti atitinkamą Dokumentą priėmusios valstybės ar savivaldybės institucijos sprendimu dėl Dokumento keitimo, taikant Teritorijų planavimo įstatyme ir Taisyklėse nurodytą teritorijų planavimo procesą ir tą pačią Dokumento tvirtinimo procedūrą.

45. Dokumentas keičiamas, kai planavimo organizatorius nusprendžia iš esmės keisti Dokumento sprendinius visoje Dokumentu suplanuotoje teritorijoje.

46. Dokumentas koreguojamas planavimo organizatoriaus sprendimu, kai:

46.1. Dokumente taisomos techninės klaidos (brėžiniuose ir tekstinėje dalyje pastebėtos spausdinimo, skaičiavimo, faktinių duomenų neatitikimo ir kitos klaidos, kuriuos ištaisius nekinta Dokumente nustatytų sprendinių esmė ir jo atitiktis teritorijos planavimo sąlygoms, pateiktoms rengiant šį teritorijų planavimo dokumentą);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

46.2. išsprendžiamos pastebėtos Dokumente numatytų vienas kitam prieštaraujančių sprendinių turinio neatitikys;

46.3. Dokumentas koreguojamas pagal atitinkamą įsigaliojusį teismo sprendimą;

46.4. Dokumente panaikinami sprendinių prieštaravimai įstatymų reikalavimams, aukštesnio lygmens ir (ar) Vyriausybės patvirtintų kompleksinio ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams;

46.5. Dokumente atliekami pakeitimai, nekeičiantys sprendinių esmės (nekeičiami planavimo tikslai ir Dokumento uždaviniai).

47. Planavimo organizatoriui priėmus sprendimą dėl Dokumento koregavimo, sprendime arba pridedamoje schemoje (jei koreguojama grafinė dalis) nurodoma koreguojama teritorija, parengiama ir patvirtinama Dokumento koregavimo planavimo darbų programa, Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parenkamas Dokumento koregavimo rengėjas. Šio punkto reikalavimai neprivalomi koreguojant Dokumentą Taisyklių 46.1 papunktyje numatytu

atveju. Šiuo atveju Dokumento koregavimą gali parengti galiojančio Dokumento rengėjas arba planavimo organizatorius (kai nereikia koreguoti Dokumento grafinės dalies).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

48. Iki Dokumento koregavimo planavimo organizatorius konkrečiu atveju įvertina, ar Dokumento koregavimo rengimo etape reikalinga esamos būklės įvertinimo ir (ar) bendrųjų sprendinių formavimo stadijos.

49. Dokumentą koreguojant Taisyklių 46.2–46.5 papunkčiuose nurodytais atvejais (įvertinus Taisyklių 53 punkte nustatytą sąlygą dėl teismo sprendimo), planavimo organizatorius kreipiasi dėl planavimo sąlygų į Taisyklių 15 punkte nurodytas institucijas (dalį institucijų) dėl planavimo sąlygų, kai planavimo sąlygos, pateiktos patvirtintam Dokumentui, netinka numatomiems koreguojamo Dokumento sprendiniams arba jų galiojimo laikas yra pasibaigęs.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

50. Koreguojamo Dokumento sprendiniai viešinami Visuomenės informavimo nuostatuose nustatyta supaprastinta teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka. Ši tvarka netaikoma Dokumentą koreguojant Dokumentą patvirtinusios institucijos sprendimu Taisyklių 46.1 papunktyje nurodytu atveju, kai informacija apie priimtą sprendimą ir koreguotas Dokumentas visuomenei skelbiami planavimo organizatoriaus interneto svetainėje ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

51. Dokumentą koreguojant taisyklių 46.1 papunktyje numatytu atveju, kai nereikia koreguoti Dokumento grafinės dalies, Dokumento aiškinamajame rašte pateikti sprendiniai koreguojami tik Dokumentą patvirtinusios institucijos sprendimu, kuriame nurodomi koreguojami Dokumento sprendiniai. Šio sprendimo projektą parengia ir pateikia Dokumentą patvirtinusiai institucijai planavimo organizatorius kartu su šio sprendimo aiškinamuoju raštu, kuris skelbiamas kartu su sprendimu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

52. Dokumentą koreguojant Taisyklių 46.1 papunktyje numatytu atveju, koreguotas Dokumentas tvirtinamas Dokumentą patvirtinusios institucijos sprendimu, neatlikus derinimo ir tikrinimo procedūrų. Kitais atvejais Dokumentas derinamas, tikrinamas, tvirtinamas ir registruojamas Teritorijų planavimo įstatyme ir Taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

53. Kai įsigaliojusiame teismo sprendime nurodyti konkretūs Dokumento sprendiniai, kurie turi būti panaikinti ar pakeisti, ir nustatyta, į kokius konkrečius sprendinius jie keičiami, koreguojamo Dokumento sprendiniai Taisyklių 46.3 papunktyje nurodytu atveju viešinami Taisyklių 50 punkte nurodyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

54. Koreguotą Dokumentą sudaro:

54.1. aiškinamasis raštas, kuriame apibūdinama esama būklė, jei planavimo darbų programoje numatyta esamos būklės įvertinimo stadija, paaiškinami koregavimo sprendiniai, pateikiamos koreguojamo Dokumento aiškinamojo rašto dalys (puslapiai) su pakoreguotais sprendiniais;

54.2. brėžiniai, apibūdinantys esamą būklę (jei planavimo darbų programoje numatyta esamos būklės įvertinimo stadija) ir koregavimo sprendinius;

54.3. procedūrų dokumentai (neprivalomi koreguojant Dokumentą Taisyklių 46.1 papunktyje numatytu atveju):

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

54.3.1. planavimo organizatoriaus sprendimas dėl Dokumento koregavimo;

54.3.2. planavimo darbų programa;

54.3.3. planavimo sąlygos, jei kreiptasi dėl jų pateikimo;

54.3.4. viešinimo procedūrų dokumentai;

54.3.5. derinimo ir (ar) išvadų dokumentai, teritorijų planavimo komisijos posėdžio protokolas (savivaldybės ir vietovės lygmens Dokumentų);

54.3.6. Inspekcijos Dokumento patikrinimo aktas.

55. Registruojant Dokumento koregavimą, Registrui skaitmenine forma turi būti pateiktas anksčiau parengtas, koreguojamas Dokumentas, jei jis nebuvo teiktas.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

56. Rengiant Dokumentus, ginčus, kylančius dėl planavimo proceso procedūrų, nagrinėja ir sprendžia Inspekcija Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nustatyta tvarka.

57. Dokumento rengimo metu gauti asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrojo duomenų apsaugos reglamentu). Bet kokie gauti asmens duomenys neviešinami.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-653/IV-1291](#), 2021-11-09, paskelbta TAR 2021-11-11, i. k. 2021-23395

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. birželio 3 d. įsakymo Nr. D1-330/IV-706 „Dėl Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo